

TUSQUETS DE CABIROL

La forma eloqüent

TUSQUETS DE CABIROL

La forma eloqüent

Comissaries: Marina Balagué i Arola Valls

Dates: Del 18 de juny al 6 de setembre

Adreça: Avinguda Litoral, 30 – 08005 Barcelona

Imatges en alta resolució:

https://www.fundacionmapfre.org/media/IMAGENES-DE-PRENSA_TUSQUETS-DE-CABIROL.zip

Exposició organitzada per la Fundación Mapfre en col·laboració amb la Fundació Photographic Social Vision

Les exposicions formen part de la secció oficial del Festival de PHotoESPAÑA
PHotoESPAÑA

Comunicació Fundación Mapfre

Alejandra Fernández Martínez

690049112

alejandra@fundacionmapfre.org

Imatge de la portada:

Port, Barcelona, febrer/març de 1952

Còpia d'exposició a partir del negatiu original

Arxiu fotogràfic Joaquín Tusquets de Cabirol / Museu Marítim de Barcelona

© Arxiu fotogràfic Joaquín Tusquets de Cabirol

El Centre de Fotografia KBr presenta **Tusquets de Cabirol. La forma eloqüent**, un projecte emmarcat en la línia d'exposicions dedicades **a col·leccions d'arxius fotogràfics de l'àmbit català**. En aquest cas, se centra en la figura de Joaquín Tusquets de Cabirol (Barcelona, 1904-1979), fotògraf amateur actiu durant les dècades de 1940 i 1960, les imatges del qual contribueixen a enriquir l'imaginari de la vida quotidiana de la postguerra.

El llegat de Tusquets de Cabirol, **compost per gairebé cinc mil negatius i al voltant de mil còpies positivades**, està estretament marcat per la recent recuperació i identificació de bona part dels seus fons. La troballa fortuïta, l'any 2004, d'una gran part dels seus negatius a Palma (Mallorca) va permetre avançar en la identificació de l'autoria, la qual es va poder determinar definitivament el 2020, moment a partir del qual les fotografies d'aquest autor van començar a suscitar l'interès que realment mereixen pel seu valor estètic i documental.

CLAUS

La mirada amateur com a constructora de coneixement

La producció de Joaquín Tusquets de Cabirol posa en relleu la rellevància de la pràctica amateur de la fotografia a Espanya i, concretament, a Catalunya. Aquesta mena de fotografia, habitualment allunyada dels circuits museístics, troba en aquesta exposició un exemple significatiu que permet fer valdre un vessant fonamental i poc reconegut de la pràctica fotogràfica en general.

La quotidianitat com a relat històric i social

Les fotografies de Tusquets de Cabirol, amb escenes del litoral, la ciutat o l'entorn rural, configuren un imaginari de la vida de la postguerra que no es construeix a partir dels grans esdeveniments, sinó des de la quotidianitat mateixa. Per mitjà de gestos, espais i situacions aparentment simples, les imatges esdevenen testimonis que permeten aparcar-se a un context històric complex.

L'atenció a la forma com a via d'interpretació de la realitat

Més enllà del valor documental de les seves imatges, Tusquets de Cabirol explora la llum, la composició i l'enquadrament com a eines per transformar el que s'observa. Les seves fotografies mostren com la realitat pot ser reinterpretada mitjançant decisions formals que en modifiquen el significat, i com aquestes decisions, en aparença merament estètiques, al·ludeixen als silencis de la postguerra.

L'EXPOSICIÓ

Perit químic de professió i copropietari d'una fàbrica, **Tusquets de Cabirol** va dedicar gairebé tot el seu temps lliure a la fotografia, **disciplina que va desenvolupar de manera metòdica al llarg del temps i al marge dels circuits professionals, amb la seva càmera Rolleiflex**. La seva pràctica es va caracteritzar per una atenció molt acurada, tant en el moment de la presa com en els processos posteriors de revelatge i positivació, que ell mateix duia a terme.

Com a membre de **l'Agrupació fotogràfica de Catalunya (AFC)** des del 1946, va participar en un context associatiu que afavoria l'intercanvi, les excursions col·lectives, els concursos i la circulació de les imatges, i que va marcar bona part de l'horitzó temàtic i estilístic de la seva producció. En aquest marc, Tusquets de Cabirol va consolidar una obra coherent —atenta als canvis del gust fotogràfic del període i oberta a l'exploració formal—, que va desenvolupar sense dependre de la fotografia com a activitat econòmica ni orientar-la cap a una finalitat professional.

En un context de postguerra, en què Espanya encara romania aïllada de la resta d'Europa i on no es permetia la crítica social, l'obra de Tusquets de Cabirol es va centrar en la vida quotidiana, el paisatge urbà, el litoral i l'entorn rural, que va retratar fent ús tant del pla general de caràcter cinematogràfic com del pla de detall, fins a fregar la pura abstracció.

L'exposició Tusquets de Cabirol. La forma eloqüent, organitzada per Fundació Mapfre en col·laboració amb la Fundació Photographic Social Vision, entitat que acull i gestiona el llegat de l'autor, s'articula en quatre àmbits que recorren els principals interessos temàtics i formals de la seva obra. El recorregut proposa una lectura transversal i no cronològica que permet observar la convivència de diferents registres i la progressiva depuració del seu llenguatge fotogràfic.

Mirades sobre el litoral

Les sortides que Tusquets de Cabirol va fer pel litoral català —i, en concret i de manera recurrent, al port de Barcelona— van donar lloc a un conjunt d'imatges que constitueixen un dels nuclis més recognoscibles de la seva obra. El port, també freqüentat per altres membres de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya, esdevé un espai d'exploració visual compartit. En les seves imatges, Tusquets de Cabirol defuig la mirada exotitzadora i, des d'una observació atenta i detinguda, se centra en el seu entramat arquitectònic, laboral i social. Les figures humanes que habiten aquests espais, absortes en la feina o en l'oci, es converteixen en un motiu reiterat que li permet explorar enquadraments i jocs de mirades.

Més enllà del recinte portuari, el litoral apareix també com un territori perifèric, on la vida quotidiana dels habitants es fon amb la presència constant de l'horitzó, concebut com un espai de projecció i de recolliment.

Port, Barcelona,
febrer/març del
1952
Còpia d'exposició a
partir de negatiu
original
Arxiu Fotogràfic
Joaquín Tusquets de
Cabirol / Museu
Marítim de
Barcelona
© Arxiu Fotogràfic
Joaquín Tusquets de
Cabirol

La ciutat com a escenari

Una part significativa del repertori de Tusquets de Cabirol està dedicada a la ciutat de Barcelona i, en menor grau, a altres ciutats que va visitar ocasionalment, com ara París o Venècia. Aquestes imatges, fruit de llargues passejades, dibuixen una figura del fotògraf propera a la del *flâneur* baudelairià.

En aquest àmbit s'hi poden reconèixer ressonàncies de l'humanisme francès, en la cura compositiva i en una certa mirada que tendeix a centrar-se en escenes quotidianes, allunyades dels grans esdeveniments: sense deixar de fotografiar els escenaris més recognoscibles, l'autor s'endinsa en espais urbans perifèrics, on la vida quotidiana adquireix un caràcter més precari i improvisat. D'aquesta manera, Tusquets de Cabirol desenvolupa un costumisme atent i contingut que acompanya el seu progressiu desplaçament cap a una fotografia més moderna.

Plaça de Catalunya de nit, Barcelona, desembre del 1959
Còpia d'exposició a partir de negatiu original
Arxiu Fotogràfic Joaquín Tusquets de Cabirol / Museu
Marítim de Barcelona
© Arxiu Fotogràfic Joaquín Tusquets de Cabirol

Les excursions fotogràfiques

Les excursions que va fer tant amb els membres de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya com amb la seva família van ampliar el camp d'acció de Tusquets de Cabirol cap als espais naturals i l'entorn rural. Durant aquests recorreguts, el fotògraf va dirigir la mirada cap al paisatge, com també cap al patrimoni arquitectònic dels pobles, sense excloure'n les zones marginals, aquests no-llocs o espais intermedis entre la perifèria de les localitats i la natura. En aquests espais, aparentment anodins, Tusquets de Cabirol va captar escenes carregades de l'imaginari de la postguerra que evocuen el neorealisme italià.

La idealització de la natura i la visió bucòlica del món rural va anar donant pas a una mirada més realista, articulada amb una síntesi compositiva basada en ritmes, línies i repeticions, que s'encaminaria cap a l'abstracció.

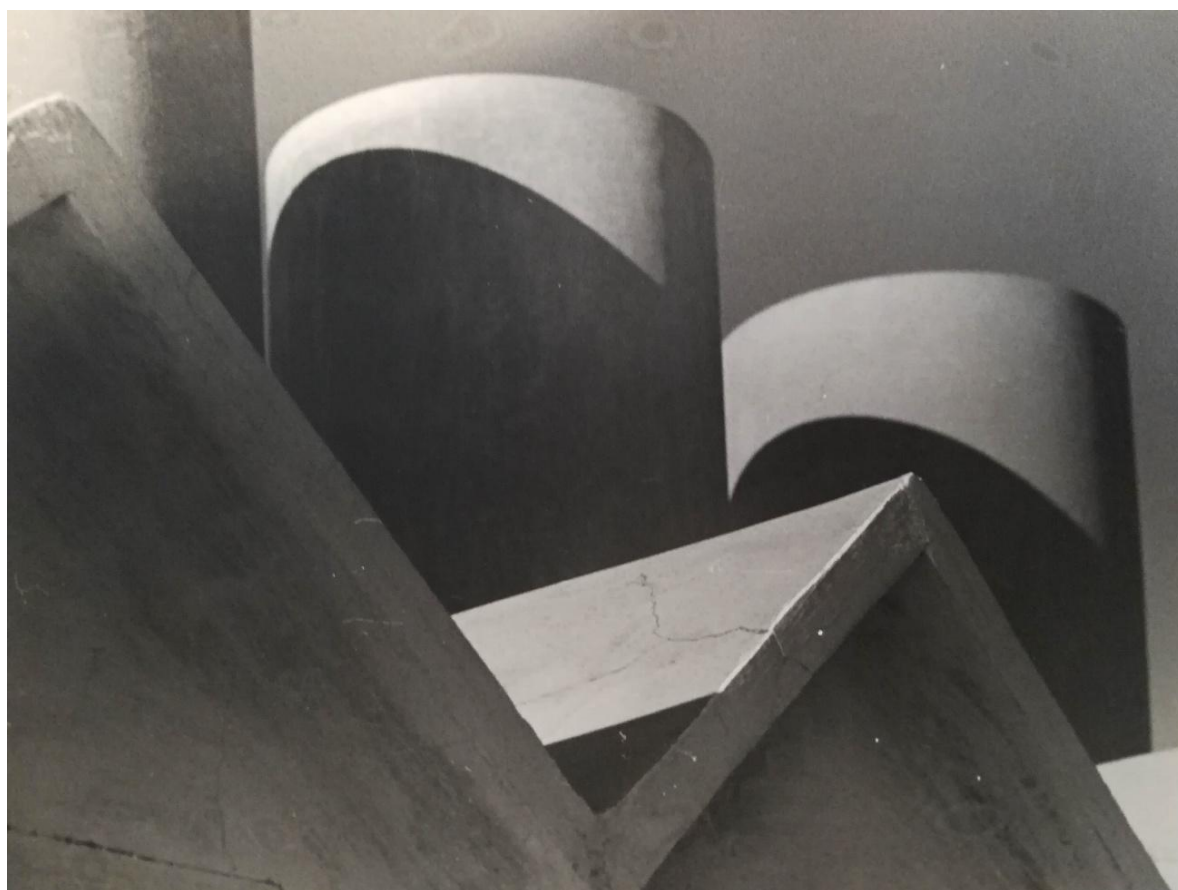

Excursió a
Castelldefels i el Prat
de Llobregat,
Barcelona,
desembre del 1955
Còpia d'època
Arxiu Fotogràfic
Joaquín Tusquets de
Cabirol / Fundació
Photographic Social
Vision
© Arxiu Fotogràfic
Joaquín Tusquets de
Cabirol

Cap a la forma pura

Tusquets de Cabirol va anar combinant els diferents motius abordats al llarg de la seva trajectòria —el litoral, la ciutat o el paisatge rural— amb altres més centrats en l'experimentació formal, condensats en unes imatges que tendeixen a una economia visual cada vegada més accentuada.

Fragments arquitectònics, superfícies i objectes es presenten descontextualitzats, reduïts a línies, volums i textures, en un enfocament cada vegada més formalista de la pràctica fotogràfica. Aquest exercici de depuració, centrat en l'anodí i en materials no nobles propis d'un determinat paisatge arquitectònic, no descriu de manera literal la realitat social de la postguerra, però sí que l'evoca mitjançant formes sòbries i contingudes, tan silencioses com eloqüents.

Sense títol, s/d.

Còpia d'època

Arxiu Fotogràfic Joaquín Tusquets de Cabirol / Fundació

Photographic Social Vision

© Arxiu Fotogràfic Joaquín Tusquets de Cabirol

CATÀLEG

El catàleg que acompanya l'exposició inclou la reproducció de totes les imatges exposades, com també sengles textos a càrrec de les dues comissàries, Arola Valls Bofill i Marina Balagué, sobre la figura de Tusquets de Cabirol i la recuperació del seu arxiu. Completa el volum un tercer assaig a càrrec de l'autora Victòria Bonet Carbonell, centrat en la vinculació de l'autor amb l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya.

INFORMACIÓ PRÀCTICA

KBr Fundación Mapfre

Avinguda Litoral, 30 – 08005 Barcelona

infokbr@fundacionmapfre.org

Telf: +34 93 272 31 80

Facebook -fundacionmapfre cultura

Instagram- @kbrfmapfre

X- @kbrfmapfre

Horari general:

Dilluns (excepte festius): Tancat

Dimarts a diumenges (i festius): 11.00 – 20.00 h

Últim accés: 30 minuts abans del tancament

Entrades

General: 5 € Reduïda: 3 €

Gratuïta: dimarts (excepte festius)

Audioguies

Disponibles en espanyol, català i anglès. Format en línia, accessible a través del mòbil sense descàrregues ni instal·lacions.

Inclusa en l'entrada individual. Més informació en la secció «Entrades».